

Miljøkonsekvensrapport for

**Mosevej 2
7960 Karby**

Søren S. Jørgensen
Mosevej 2
7960 Karby

Udarbejdet af:
Natur- og Miljørådgiver Rikke Ilsøe Mogensen

MILJØANSØGNING LANDBRUG

§16a – stk. 1

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Bedriften

BFE nr.: 9995205

CVR nr.: 17962485

CHR nr.: 38924

Søren S. Jørgensen

Mosevej 2

7960 Karby

Godkendelsesadressen

Mosevej 2

7960 Karby

Konsulent

Vestjysk

Rikke Ilsøe Mogensen

96814223

rim@vestjysk.dk

Herningvej 3-5

6950 Ringkøbing

CVR: 25076079

Indhold

Ikke teknisk resume	5
Basisoplysninger	6
Ejendommens indretning og drift	6
Gylle	8
Dybstrøelse	9
Anlæg og Bygninger	9
Anlægsarbejde	9
Afløbsforhold	10
Foderopbevaring	11
Generelle afstandskrav	11
Beliggenhed og landskabelige hensyn	12
Lokalisering	12
Landskabelige og kulturhistoriske områder	13
Ammoniak	16
Ammoniakdeposition	16
Kategori 1 natur: Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000	17
Kategori 2 natur: Større hedearealer (> 10 ha) og overdrev (< 2,5 ha)	18
Kategori 3 natur	19
Bilag IV-arter	20
National beskyttelse af arter af planter og dyr	20
Biodiversitet – den danske rødliste	20
Lugt	21
Øvrige gener	22
Støv	23
Støj	23
Lys	24
Skadedyr	24
Transport	24
Rystelser	25
Følgevirksomheder	25
Brugen af naturressourcer	25
Vand	25
Energi	25
Kemikalier og pesticider	25

Medicin.....	26
Affald	26
Risici.....	27
Bedst tilgængelige teknik (BAT) – med henblik på reduktion af ammoniakemission.....	28
Fravalg af BAT-virkemidler	28
BAT – fodringsstrategi	28
BAT- management.....	29
Opbevaring og håndtering af husdyrgødningen.....	29
Udbringning af Husdyrgødning.....	29
Egenkontrol/management	30
Alternative løsninger	31
Tiltag ved ophør.....	31
Befolkningen og menneskers sundhed	31
Samlet vurdering af konsekvensrapporten	31

Ikke teknisk resume

Søren S. Jørgensen, Mosevej 2, 7960 Karby ønsker at få sin ejendom over på stipladsmodellen som giver mere fleksibilitet. Desuden ønskes vilkår til udegående dyr i sommerhalvåret fjernes.

Der er ikke planlagt nogle bygningsmæssige ændringer i staldanlægget men en udvidelse af eksisterende ensilageplads med ca. 700 m². Dog er der en lovliggørelse af 120 m² dybstrøelse i stald 2

Mosevej 2, 7960 Karby har en miljøgodkendelse fra 2010 og hertil tillæg fra 2016

Det nuværende gældende husdyrhold er ifølge tillægget til miljøgodkendelsen 334 malkekøer, 40 kvier (3-9,5 mdr.), 276 kvier (6-24 mdr.), 40 småkalve (0-3 mdr.), 120 småkalve (0-6 mdr.), 150 tyrekalve (40-150 kg) og 150 ungtyre (150-410 kg).

Lugt, støj, fluer, transport m.v.

Kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byzone og sommerhusområder er overholdt. Desuden er forhold angående f.eks. støv, skadedyr, affald, støj og indkørselsforhold beskrevet og det vurderes, at der ikke vil opstå gener for omgivelserne.

Landskab

Det vurderes, at det ansøgte, ikke vil have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis, påvirke de landskabelige værdier væsentlig.

Påvirkning af natur

Der ligger flere kategori 3 naturområder rundt om ejendommen. Der er tale om flere moseområder. Merdepositionen af ammoniak ligger mellem 0,0 og 0,9 kg N/ha/år på de udvalgte beregningspunkter der ligger tættest på anlægget.

Staldanlægget ligger ca. 1,7 km øst for nærmeste kategori 1 natur. Habitatnaturen ligger i Natura2000 området: Mågeodde og Karby Odde. Der er lavet beregninger til det nærmeste punkt samt et rigkær ca. 2 km nordvest for anlægget. Beregninger viser en totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år på de to områder. Kravet er således overholdt.

Nærmeste kategori 2 naturområder er beliggende ca. 3,3 km (overdrev ved Dragstrup Vig) fra ejendommen. Der er beregnet en totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år områderne. Dermed overholdes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til maksimum 1,0 kg N/ha/år.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For det ansøgte er der krav om, at der højst må udledes 6.435 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gyllekøling e.l. Lovgivningens krav til maksimal ammoniakudledning er overholdt.

Alternativer til teknologi og foranstaltninger

Det ansøgte projekt er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. Dette projekt omfatter udelukkende en godkendelse af de eksisterende rammer i eksisterende staldanlæg og udvidelse af ensilagepladsen ved eksisterende ensilageplads. Der har derfor ikke været overvejelser omkring anvendelsen af ny teknologi, byggeri eller placering af nye stalde.

Ophør

Ved ophør af produktionen fra ejers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil gødnings- og foderanlæg blive tømt og rengjort. Farligt affald, olie og kemikalier vil blive fjernet efter gældende regler.

Materialet indeholder supplerende oplysning til bekendtgørelsens Bilag 1 A-D og er udarbejdet af Natur og Miljørådgiver, Rikke Ilsøe Mogensen, Vestjysk

Basisoplysninger

Søren S. Jørgensen, Mosevej 2, 7960 Karby ønsker at få sin ejendom over på stipladsmodellen som giver mere fleksibilitet. Desuden ønskes vilkår til udegående dyr i sommerhalvåret fjernes.

Der er ikke planlagt nogle bygningsmæssige ændringer på ejendommen i forhold til staldbyggeri. Der er dog planlagt udvidelse af ensilagepladsen med ca. 700 m².

I den nuværende miljøgodkendelse som er gældende for ejendommen er der stillet vilkår til udegående dyr. Dette vilkår videreføres ikke i ansøgt drift.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug.

Ejendommens indretning og drift

Antal m² produktionsareal i de enkelte stalde er opmålt af ansøger og rådgiver.

Antal m² ses i resultatfanen i Husdyrgodkendelse.dk.

I miljøgodkendelsen og tillægget er gulvsystemet i ny kostald angivet som *segestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time*. Dette er ikke det gulvsystem som er blevet etableret i stalden ved byggeriet, der er etableret spaltegulv med kanal og linespil samt robotskraber ovenpå spalterne. Kommunen har i tilsynsrapporten fra juli 2022 vurderet at det etablerede gulv levede op til gældende BAT-krav ved etableringen og derfor lovliggjort det nuværende staldsystem i stalden. Der er derfor indtastet staldsystemet segestald med spalter kanal linespil i både nudriften og 8-årsdriften og angivet som eksisterende staldafsnit med BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse.

Der er ikke indsat effekt af skraberne ovenpå spalterne da denne miljøteknologi er fjernet fra Miljøstyrelsens teknologiliste.

I den eksisterende miljøgodkendelse inc. tillæg er der vilkår til at kvierne (6-24 mdr.) skal være udegående 4 mdr. om året i stald 1. Der er efter kommunens krav regnet med dette i denne ansøgning i nudrift og 8-årsdriften på trods af at stalderne ikke har været helt tømte og grundig rengjort i perioden. Arealfordelingen er lavet med forholdsregning i forhold til fordelingen af tilladt dyrehold i stald 1.

Produktionsarealet er opmålt af ansøger og konsulent.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	2573	Naturlig ventilation	3 m	(#666171) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	216
				(#628006) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	300
				(#628004) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	180
				(#628002) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	1514
Stald 4	630	Naturlig ventilation	3 m	(#628008) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	325
Stald 2	3479	Naturlig ventilation	3 m	(#629474) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	120
				(#628012) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	2728
Stald 3	736	Naturlig ventilation	3 m	(#629445) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	530
Sum						5913
Nudrift						
Stald 1	2573	Naturlig ventilation	3 m	(#666172) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	216
				(#629479) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	4	1514
				(#629477) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	180
				(#629475) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	300
Stald 4	630	Naturlig ventilation	3 m	(#629489) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	65
				(#629481) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	260
Stald 2	3479	Naturlig ventilation	3 m	(#629485) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	2728
Stald 3	736	Naturlig ventilation	3 m	(#629487) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	530
Sum						5793
8 års drift						
Stald 1	2573	Naturlig ventilation	3 m	(#666173) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	216
				(#629480) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	4	1514
				(#629478) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	180
				(#629476) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	300
Stald 4	630	Naturlig ventilation	3 m	(#629491) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	260
				(#629490) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	65
Stald 2	3479	Naturlig ventilation	3 m	(#629486) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, linespil)	0	2728
Sum						5263

I tabellen ses liste over stald afsnit, anvendt i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift.

I tabellen ses desuden hvilken staldsystem, der er i hvert staldafsnit.

Bygningsoversigt

Gylle

Til opbevaring har ansøger følgende lagrer:

	Kapacitet m ³	Overdækket
Gylletank 1	1.100	nej
Gylletank 2	1.500	nej
Gylletank 3	2.500	nej
Lejet tank (Ørndrupvej 130)	1.000	nej
Lejet tank (Kalundborgvej 22)	3.000	nej
Ialt	9.100	

Det forventes, at der total bliver produceret ca. 9.566 tons gylle i stald 2 på ejendommen inkl. vaskevand.

Besætning og gødningsproduktion			
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	Tons
CHR-nr./Besæt.nr: /			
St.r. årskøer, Sengest. dræn, skraber, ajleaf	289,0	Årsdyr	9.566
			9.566

Dette svarer til gylle med tilhørende vaskevand fra 289 køer på fast drænet gulv som der er plads til i stalden. Gyllen fra stald 1 fra kvier og goldkøer leveres til biogas.

Fremadrettet vil der ca. 1825 m² ensilageplads, hvorfra vandet udspinkles. Hvis der ikke kan udspinkles i 3 mdr. pga. vandmættede eller frosne jorde vil der ca. blive opsamlet og til ledt gylletanken 456 m³ ekstra vand ($1825 \text{ m}^2 * 1 \text{ m} * \frac{1}{4} \text{ år} = 456 \text{ m}^3/\text{år}$).

Vand fra møddingspladsen opsamles ligeledes og ledes til gylletankene. Der opsamles maksimalt: $91 \text{ m}^2 * 1 \text{ m} = 91 \text{ m}^3$

Der vil derfor således blive opsamlet ca. 10.113 m³.

Alt i alt er der derfor på ejendommen en opbevaringskapacitet på 10,8 mdr., hvilket overholder kravene til de 9 mdr. opbevaringskapacitet.

I beregningen er der ikke regnet med udegående dyr.

Dybstrøelse

Dybstrøelsen bliver opsamlet på møddingspladsen inden det køres i marken eller afhentes af biogasanlæg.

Det vurderes derfor, at ejendommen tager størst mulig hensyn til omgivelserne og naboerne til ejendommen.

Anlæg og Bygninger

Anlægsarbejde

Det er ikke planlagt ændringer i eksisterende staldanlæg på ejendommen. Der er dog søgt om at udvide den eksisterende ensilageplads med ca. 700 m². Udvidelsen vil ligge mellem den eksisterende ensilageplads og gylletankene.

Afløbsforhold

Ingen ændring i forhold til eksisterende forhold på bygninger på ejendommen.

Tagvand fra de større bygninger samles i bassin med sandfang og lille udløb og ledes til Spang Å. Fra de sydlige bygninger ledes tagvand i grøft mod syd. Afledning af tagvand er godkendt i forbindelse med byggeriet af sidste stald på ejendommen i 2012.

Overfladevand fra eksisterende ensilagepladser og den nye plads ledes til opsamlingsstank og sprinkles ud. Der er i dag ikke problemer med kapacitet i opsamlingsstanken og udsprinklingen, det forventes heller ikke ved etablering af den nye ensilageplads. Forpladsen ved den nye plads vil blive etableret så det vil fungere som et ekstra opsamlingsbassin ved helt store regnmængder, desuden vil der være opbevaringskapacitet i gylletankene således at vandet kan pumpes hertil, hvis det bliver nødvendigt. Der vil desuden evt. blive benyttet flere hydranter til udsprinklingen.

Overfladevand fra møddingspladsen opsamles og ledes til gylletank.

Rengøring af maskiner sker dels på vaskeplads ved møddingsplads og dels i marken. Det er traktor og markudstyr som vaskes med vand. Der vaskes ikke sprøjte på pladsen. Vandet fra vaskepladsen opsamles og ledes til gylletanken.

Vaskevand og andet rengøringsvand fra staldanlæg ledes via gyllekanaler til gylletank.

Sanitærspildevand fra toilet ledes til godkendt tank og nedsivning

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand og restvand er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod forurening.

Foderopbevaring

På ejendommen opbevares foder hovedsagelig i foderlade og på ensilageplads. Foderet blandes ved ensilagepladsen.

Det vurderes, at der er tilstrækkelig fokus på foder og fodringen på ejendommen.

Generelle afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Alle afstandskrav er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav.

	Retning fra ejendommen	Nudrift (m)	Ansøgt (m)	Afstandskrav (m)	Bemærkning
Beboelse (§6)					
Byzone Hvidbjerg By, Hvidbjerg	S	Min. 2400	Min. 2400	50	
Nabobeboelse Mosevej 1	V	Ca. 276	Ca. 276	50	
Lokalplanlagt boligområde Ørndrupvej 100	SV	Min. 1100	Min. 1100	50	
Skel og veje (§8)					
Naboskel	S	42	45	30	For ny ensilageplads
Offentlig/Privat fællesvej	V	334	334	15	
Stuehus	V	33	33	15	
Vandløb/dræn (§8)					
Vandløb/drængrøft	S	42	42	15	For ny ensilageplads dræn syd for ejendommen
Sø	N	Min. 360	Min. 360	15	
Andre anlæg (§8)					
Alment vandværk Karby	S	Min. 2400	Min. 2400	50	
Ikke alm. Vandværk	V	98		25	For ny ensilageplads
Levnedsmiddelvirksomhed	Ukendt	>500	>500	25	
Natur (§7)					
Kat 1, rigkær ved Visby Bredning	V	Min. 2000	Min. 2000	10	
Kat. 1, surt overdrev mod Visby Bredning	NV	Min. 1600	Min. 1600	10	
Kat. 2, overdrev med Dragstrup Vig	SV	Min. 3200	Min. 3200	10	

Afstandene er afsat som punkter i *Husdyrgodkendelse.dk*.

Vurdering

Det vurderes at alle afstandskrav er overholdt.

Beliggenhed og landskabelige hensyn

Lokalisering

Ejendommen ligger i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Mosevej 1, som ligger ca. 276 m vest for nærmeste staldbygning.

Den nærmeste samlet bebyggelse er beliggende i Torp som ligger ca. 1,1 km fra ejendommen, og nærmeste byzone er Hvidbjerg.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Ejendommens beliggenhed / landskabets karakter

Ejendommen er beliggende på Sydvestmors mellem Karby og Tæbring ca. 700 m sydøst for Blåborgvej. Landskabet er karakteriseret af et storbakket og let bølgende terræn gennemskåret af mindre, men markante ådale. Det er et intensivt dyrket landbrugsområde med spredtliggende mellemstore til store gårde, og med sparsom bevoksning af levende hegn. Gårdene i nærområdet har en karakteristisk placering langs med og lidt nedenfor overkanten af ådalen. De nævnte landskabselementer skaber et åbent landskab af middelstor skala.

Ca. 180 m øst for gården løber Spang å fra syd mod nord, og det middelalderlige voldsted Blåborg ligger op til åen ca. 350 m sydøst for gården. Voldstedet kan erkendes som en høj i landskabet. Både ådal og voldsted er synlige fra ejendommen.

Bebyggelsens placering og fremtræden

Gården ligger relativt lavt i landskabet på et svagt skrånende sydøstvendt terræn. Den er ganske synlig i landskabet, både fra Gårdvejen, en grusvej, der giver adgang til et mindre antal gårde, samt på lidt større afstand fra Ørndupvej (nord for) og Blåborgvej (øst for).

Bebyggelsen på ejendommen består af et stuehus i rød tegl og driftsbygninger i en kombination af mørkegrå søstenselementer og metalplader i rød eller blå med en rød "bort" forneden. Tagbeklædning er eternit. Bebyggelsen er udvidet gennem årene, primært i retning af åen øst for, og bygningerne er orienteret overvejende øst-vest. Den nyeste stald, i bebyggelsens nordlige side, danner facade udadtil. Der er etableret en fin hegnsbeplantning omkring hele gården, desuden langs markvejen, der går fra gården mod nord, hvor Spang å drejer mod vest for at løbe ud i Limfjorden, og langs adgangsvejen til gården. Pga. beplantningen er det primært tagene, man kan se fra omgivelserne.

Husdyrbrugets anlæg ligger i forhold til udpegninger:

	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	x	
Skovrejsningsområder	x	x
Lavbundsområde		x
Naturbeskyttelsesområde		x
Økologisk forbindelser		x
Kulturhistorisk bevaringsværdier		x
Værdifulde kulturmiljøer		x
Bevaringsværdigt landskab		x
Større sammenhængende landskab	x	
Store husdyrbrug		x
Geologiske bevaringsværdier		x

Kystnærhedszone	x	
Søbeskyttelseslinje		x
Skovbyggelinje		x
Kirkebyggelinje		x
Beskyttede sten og jorddiger		x
Åbeskyttelseslinje		x
Fortidsmindebeskyttelseslinje		x
Habitatområde		x
Særlige drikkevandsinteresser		x
Følsom indvindingsområde		x

Særlig værdifuldt landbrugsområde

Ejendommen ligger midt i udpegningen af udpegningen som særlig værdifuldt landbrugsområde

Skovrejsningsområde

Ejendommen ligger så den østlige del ligger i udpegning for skovrejsning uønsket og den vestlige del ligger i skovrejsningsområde.

Større sammenhængende landskab

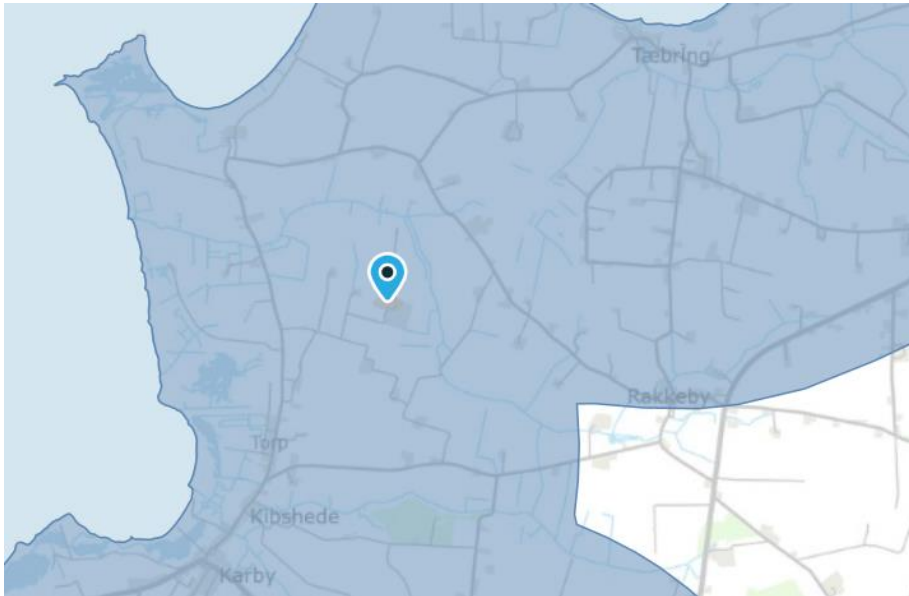
Ejendommen ligger på kanten af dalstrøjet ved Spang Å

Kystnærhedszonen

Kystnærhedszonen er fastlagt i planloven og dækker som udgangspunkt kyststrækningen fra strandkanten og ca. 3 km ind i landet. Ejendommen ligger mindre end 3 km fra kystlinjen.

Samlet vurdering

Da der kun sker en udvidelse af ensilagepladsen som ligger mellem eksisterende bygninger vurderes det at der ikke vil være en væsentlig påvirkning på de landskabelige hensyn. Ejendommen vil fremadrettet fremstå som en samlet enhed i landskabet

Ammoniak

I Husdyrgodkendelse.dk beregnes totalemissionen fra ejendommen samt emissionen fra henholdsvis stald og lager. Derudover beregnes meremissionen som følge af udvidelsen og samlet for alle udvidelser der er fortaget inden for de sidste 8 år.

Som det ses i nedenstående tabel ligger ammoniakudledningen fra husdyrbruget i ansøgt drift lidt højere end i nudriften, da der ikke længere regnes med udegående dyr og 120 m med dybstrøelse lovliggøres. Udledningen stiger desuden fra 8-årsdriften, da stald 3 ikke var i brug i 8-årsdriften.

Udledningen stiger med 640,1 kg N/år fra nudriften og 995,2 kg N/år fra 8-årsdriften . Udledningen ligger på 6434,7 kg N/år.

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5926,4	508,3	6434,7
Nudrift	5286,3	508,3	5794,6
8 års-drift	4931,2	508,3	5439,5

Ammoniakdeposition

Forudsætningerne i ammoniakemissionen i ansøgt drift er de staldtyper, som er beskrevet under indretning og drift.

Beregningerne til de nærmeste naturpunkter er udarbejdet i ansøgningskemaet. Ruheder i naturen og for oplandet er sat efter oplysninger fra kommunen.

Der er beregnet ammoniakdeposition til nærmeste naturområder, se tabel nedenfor.

Øversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Mose NØ punkt 2	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,9	0,7	7,5
Eng SØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,9
Eng S	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,3	0,2	2,2
Mose SV ved Gårdvejen	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,6
Mose NV ved Spang Å	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
Mose NØ ved Spang Å	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,9	0,7	7,0
Overdrev mod Dragstrup Vig	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Rigkær mod Visby Bredning	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,0	0,0	0,1
Surt Overdrev mod Visby Bredning	Kategori 1	Ansøger	1	Bn	0,0	0,0	0,1

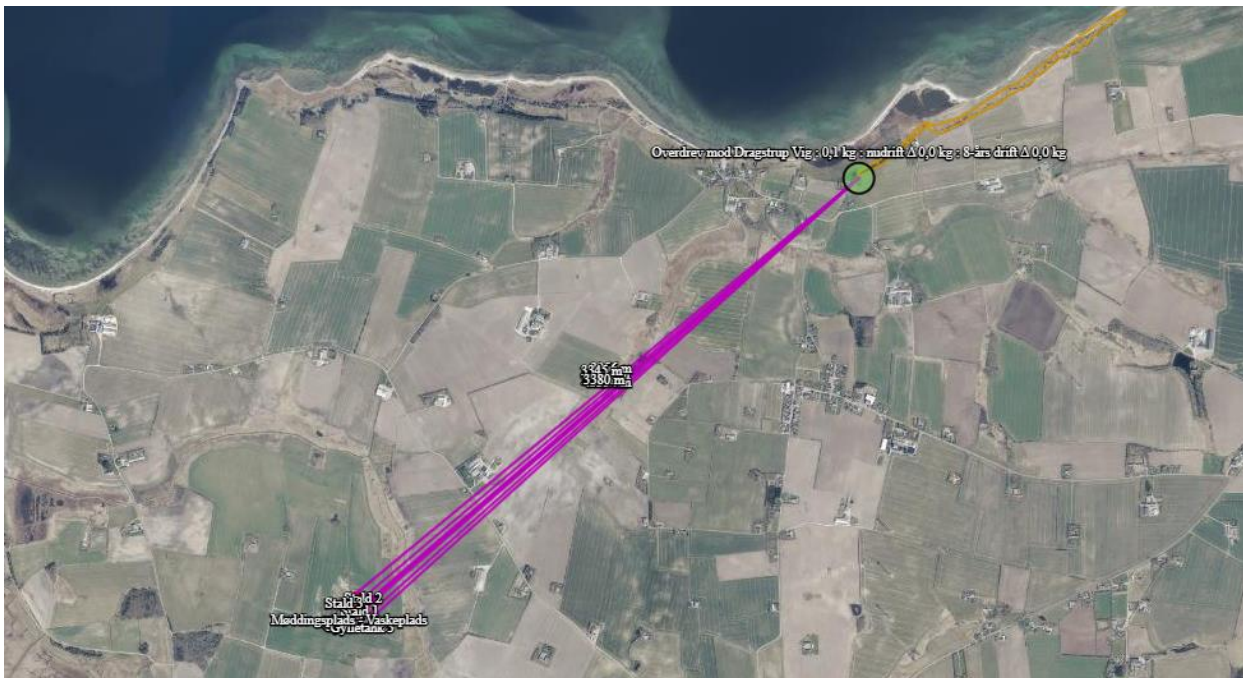
Kategori 1 natur: Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000

Staldanlægget ligger ca. 1,7 km øst for nærmeste kategori 1 natur. der er lavet beregninger til et surt overdrev der ligger 1,7 km vest for anlægget samt til et rigkær beliggende ca. 2 km nordvest for anlægget. Habitatnaturen ligger i Natura2000 området: Mågerodde og Karby Odde. Området rummer Habitatområde H177 og Fuglebeskyttelsesområde F25. Beregninger viser en totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år på områderne. Kravet er således overholdt.

Kategori 2 natur: Større hedearealer (> 10 ha) og overdrev (< 2,5 ha)

Nærmeste kategori 2 naturområder er beliggende ca. 3,3 km (overdrev ved Dragstrup Vig) fra ejendommen. Der er beregnet en totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år på området. Dermed overholdes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til maksimum 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

Der ligger flere kategori 3 naturområder rundt om ejendommen. Der er tale om flere moseområder. Her er der lavet beregninger til. Desuden er der lavet beregninger til et par eng arealer beliggende sydøst for ejendommen.

Merdepositionen af ammoniak ligger mellem 0,0 og 0,9 kg N/år på de 5 udvalgte beregningsspunkter der ligger tættest på ejendommen.

Dermed overholdes husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til maksimum 1,0 kg N/ha/år i merdeposition.

Det vurderes:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.

Bilag IV-arter

Medlemslandene i EU skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for eller uden for et af de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV.

Bilag IV-arten odder er registreret i Spang Å, ca. 1200 meter nordvest for anlægget. Derudover er der registreret strandtudse på engarealene ved Karby ca. 1200 m sydvest for ejendommen. Ikke registreret andre Bilag IV-arter i nærheden af anlægget. Anlægget kan ligge inden for udbredelsesområdet for markfirben, spidssnudet frø, stor vandsalamander, strandtudse, odder, birkemus og flere flagermusarter.

Det er sandsynligt, at der kan forekomme stor vandsalamander, strandtudse og spidssnudet frø i nogle af vandhullerne i agerlandet omkring anlægget på ejendommen. Det vurderes ikke at emissionen fra anlægget kan påvirke disse vandhuller og dermed de arter der lever deri, negativt. Projektet vil heller ikke medføre en ændring i disse vandhullers vandtilførsel.

Markfirben er afhængig af lysåbne uforstyrrede arealer, gerne sydvendte overdrevsskrænter, uforstyrrede sten- og jorddiger eller ikke-tilgroede og uforstyrrede markveje. Der er ikke iøjnefaldende levesteder for markfirbenet i nærheden af anlægget.

Projektet påvirker ikke anvendelse af markveje og projektet vurderes ikke at kunne udgøre nogen potentiel risiko for udbredelsen af markfirben.

Odderens habitat er primært større vandmiljøer som fjorde og større vandløb. Projektet påvirker ikke eventuelle bestande af odder i de nærmeste vandmiljøer.

Projektet indebærer ikke risiko for tilstandsændring af naturområderne og påvirker ikke en eventuel bestand af birkemus eller andre på stedet værende bilag IV-arter.

Nyere undersøgelser viser registreringer af 7 arter af flagermus på Mors. Det vurderes sandsynligt, at flere af dem kan fouragere eller opholde sig på og omkring naturområderne i tilknytning til Spang Å. Flagermus kan også finde egnede tilholdssteder i forladte og uforstyrrede bygninger. Husdyrproduktion vurderes ikke at indebære en negativ påvirkning af flagermusenes udbredelse og levesteder. Projektet indebærer ikke nedrivning eller forstyrrelse af forladte bygninger.

Vi vurderer sammenfattende, at projektet ikke giver anledning til forstyrrelse, beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arter.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en nationalartsfredning.

Der er ikke kendskab til registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg

Biodiversitet – den danske rødliste

Danmark har via Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller er truet af udryddelse, er registreret på Den danske Rødliste. Der er ikke kendskab til arter på den danske rødliste inde for en afstand fra anlægget, hvor ammoniakdepositionen vil kunne påvirke arterne.

Det vurderes, at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §32 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug. Der er lavet lugtberegninger for produktionen på ejendommen for ansøgt drift, nudrift og seneste 8 års drift, se tabel. Disse viser en korrigeret geneafstand på henholdsvis 632 m til byzone, 424 m til samlet bebyggelse og 135,4 m til nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Lugtemissionen er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Der er regnet med kumulation fra 1 andet husdyrbrug ved henholdsvis samlet bebyggelse (Lervej 6) og byzonen (Krogshaven 8).

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Mosevej 1	0	FMK	135,4	135,4	370,7	Ja
 Ørndrupvej 100	1	NY	470,8	466,1	1250,4	Ja
 V. Hvidbjerg By, Hvidbjerg	1	NY	665,7	695,7	2581,2	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

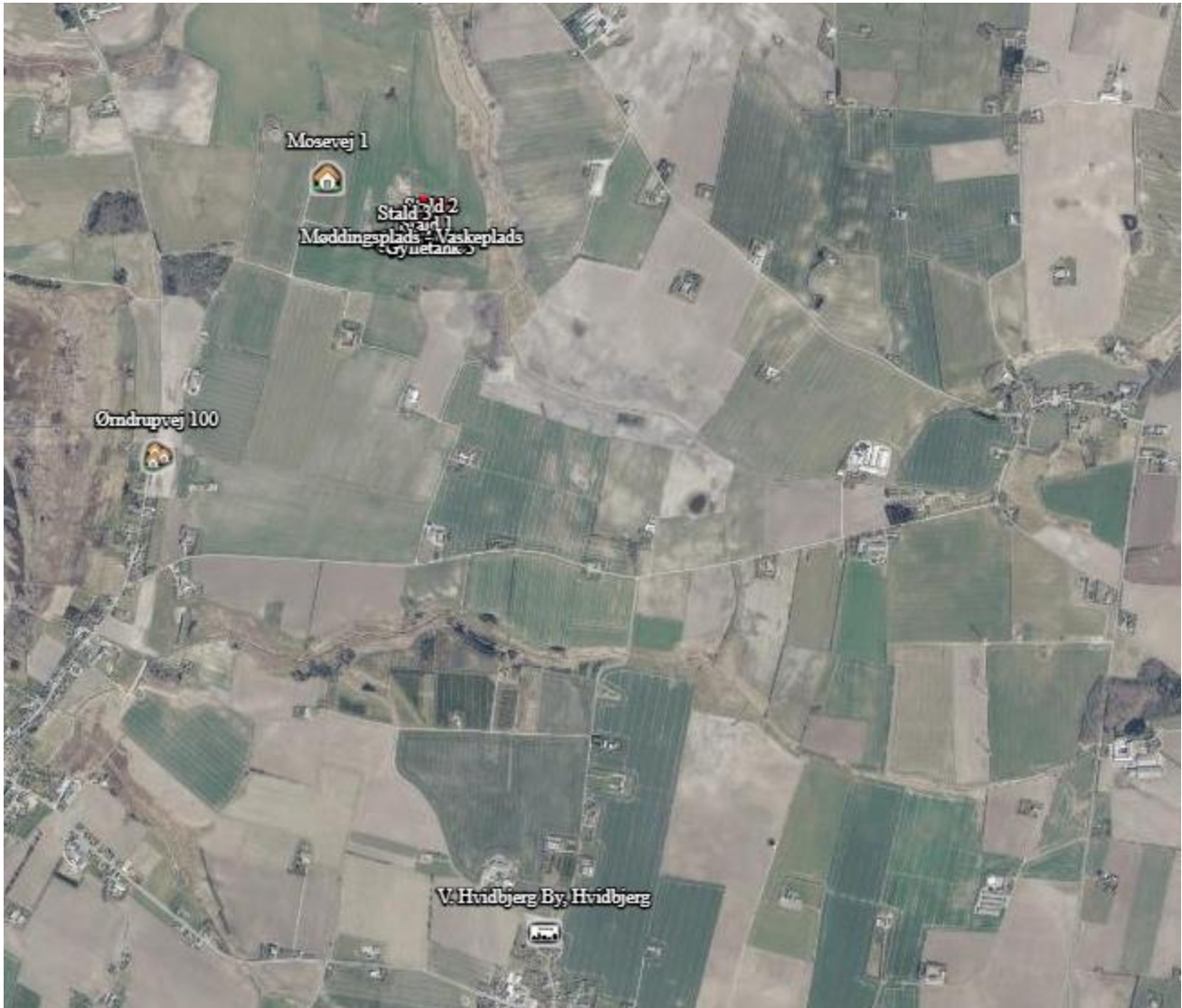
* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 578 m

Rødt: Bemærk at geneafstanden til byzone er længere end konsekvenszonen.

Kort med punkter for nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone, hvortil der er lavet beregninger.

Det vurderes at lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt for ejendommen.

Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer, idet afstandskravene er vel overholdt.

Øvrige gener

Ved planlægning af nye byområder ses på anbefalinger i "Håndbog om Miljø og Planlægning – bolig og erhverv i byerne" fra Miljøstyrelsen og Skov og Naturstyrelsen, 2004. Her angives anbefalede mindste afstande mellem virksomhed og boliger for forskellige klasser. Klassifikationen er inddelt efter størrelse/type af virksomhed. Kvægbrug er i klasse 6, hvor afstanden sættes til minimum 300 m. Afstanden angiver hvilken afstand, der skønnes at være nødvendig mellem den pågældende virksomhed og boliger i et nyetableret område med samlet bebyggelse eller by, baseret på Miljøstyrelsens erfaringer om miljøforhold.

Nærmeste samlede bebyggelse/by i denne konkrete sag er en vægtet gennemsnitsafstand på ca. 424/632 m og er således ikke indenfor den anbefalede afstand på de 300 m, som angivet ovenfor.

Alene på grund af afstanden til samlet bebyggelse/by forventes der således ikke gener for beboelser i områder udlagt til beboelse.

Støv

Støvgener kan opstå støvgener i forbindelse med høstarbejde, kørsel til og fra ejendommen, foderlevering og lign. Mulige støvgener vurderes, primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må påregnes i kortere perioder under høstarbejdet.

Det forventes ikke at støvgenerne vil stige idet høstarbejdet ikke ændres som følge af den ansøgte ændring.

Al sækkevare til foderfremstillingen opbevares indendørs så støvgener minimeres.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem bygninger og markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter. Støvgenerne vil forsøgt minimeret ved hensynsfuld kørsel forbi beboelsesejendomme.

Det vurderes, at produktionen ikke vil give ophav til yderligere støvgener uden for de nære områder omkring staldene.

Støj

Beskrivelse af støjkilder:

Støjkilder på husdyrbruget består primært af transport, tipping af foder, kompressor ved malkerobotter, foderblanding og kørsel med grovfoder. Afhentning af mælk, udkørsel af gylle/dybstrøelse og indkøbt foder kan ske udenfor normal arbejdstid, men ellers foregår arbejdet normalt indenfor dagtimerne. Der må dog beregnes ekstra trafik, også udenfor dagtimerne i forbindelse med spidsbelastningsperioder, typisk ved forårsarbejde og høst. Støvgener er kortvarige og vil være meget lokale.

Driftsperiode:

Der malkes med robotter på ejendommen. Malkningen foregår således døgnet rundt. Lydniveauet er lavere end ved traditionel malkeanlæg og kan faktisk ikke høres uden for stalden. Der er frekvensstyret kompressor tilkoblet malkerobotterne og de er placeret i støjisoleret rum.

Foderblandingen sker ved ensilageplads/foderlade i en begrænset periode og væk fra naboer (bygninger imellem). Der er fokus på at maskinerne ikke køre i tomgang men kun er tændte når foderet blandes. Det vurderes at det ikke kan høres ved nabobeboelser.

Indlægning af ensilage sker 8-10 dage / år foregår i dagtimerne, hovedsageligt på hverdage. I spidsbelastningssituationer kan det ske i weekender og udenfor normal arbejdstid.

Gyllekørsel sker primært i forbindelse med forårsarbejdet kan som nævnt under transportafsnittet også forekomme i weekender og udenfor normal arbejdstid. Det tilstræbes dog at kørslen vil foregå i dagtimerne.

På alle stationære støjkilder er der fokus på at reducerer støjen.

Vi vurderer, at husdyrbruget ikke vil give anledning til yderligere støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende. Der vil være fokus på at der ikke laves unødvendig støj fra ejendommen.

Endvidere vurderer vi, at projektet, og de medførende aktiviteter, ikke vil påvirke nærmeste fuglebeskyttelsesområde og nærmeste ramsarområde.

Lys

Der er vågelys i staldene om natten. Der vil være tændt lys i staldene i forbindelse med fodring og håndtering af dyr i vinterhalvåret. Der er ingen fast udendørsbelysning på bygningerne som kan ses fra naboer.

Dette ændres ikke i forhold til i dag.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

Skadedyr

Tilstedeværelse af skadedyr på bedriften forbygges ved orden og god hygiejne samt ved at bekæmpe eventuelle problemer så snart de opstår.

Fluer: Flueplager forebygges ved brug af rengøring og gift.

Rotter: Der er indgået aftale om rottebekæmpelse på ejendommen.

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil være til gene for de omkringboende.

Transport

Ændringen af miljøgodkendelsen betyder ikke, at til og frafrakørslen stiger fra ejendommen.

Type	Ansøgt drift	Transportmiddel	Tidsrum **
Ind- og udlevering dyr	22	Lastbil	Man-fre.
Afhentning mælk	182	Lastbil	Hele ugen
Afhentning døde dyr	20	Lastbil	Man-fre.
Levering foder	24	Lastbil	Man-fre.
Kørsel med husdyrgødning	315	Traktor/lastbil	Varierer
Ensilage	100	Traktor/lastbil	Varierer
Levering brændstof	17	Lastbil	Man-fre.
affald	26	Lastbil	Man-fre
Diverse	20	Traktor/Lastbil	
Ca. I alt	726		

**Det tilstræbes at ligge transporterne indenfor normal arbejdstid.

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne.

Ved så- og høsttid vil aktivitetsniveauet mht. og forekomsten af støv og støj være højere end i den øvrige del af året.

Vedr. ensilering vil en større del af ensilagen placeres på ensilagepladsen, når den udvides, i stedet for i markstak rund på de omkringliggende arealer. Dette vil betyde en nedgang i det samlede antal kørsler med ensilage.

Det vurderes, at transporterne ikke er af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv, rystelser eller lugt.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Kørsel til og fra ejendommen på veje, hvor offentligheden har adgang, reguleres af anden lovgivning. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Følgevirksomheder

Brugen af naturressourcer

Vand

Der anvendes vand til drikkevand, vask af stalde mv. Der bruges vand fra vandværk. Det forventes ikke at forbruget vil stige som følge af projektet i forhold til det nuværende forbrug, som ligger på ca. 11.000 m³.

Der benyttes drikkekar i stalderne. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Energiforbruget anvendes hovedsagligt til belysning, malkning, foderfremstilling, udfodring og markdrift. Af energibesparende teknikker kan nævnes begyndende udskiftning til LED-belysning i stalderne, naturlig ventilation, natbelysning samt varmegenindvinding fra mælk til opvarmning af stuehus. Elforbruget forventes at vil ligge på samme niveau som nu på ca. 250.000 kWh.

Det forventes ikke at elforbruget vil ligge højere end normen for et kvægbrug.

Der vil i fremtiden være fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlig følgevirksomheder for miljøet på baggrund heraf.

Det vurderes derfor, at brugen af naturressourcer sker på forsvarlig måde.

Kemikalier og pesticider

Landbrugskemi opbevares i aflåst rum. Kemikalier og pesticider indkøbes i rette mængder så der er ikke en stor beholdning af kemi på ejendommen.

Diesel opbevares i 2500 tank i maskinhus. Tanken står på befæstet areal således at eventuelt spild kan opsamles.

Marksprøjte rengøres i marken eller på vaskeplads/møddingsplads foran eksisterende ensilageplads med opsamling af vaskevand til gyllebeholder.

Medicin

Medicinen opbevares i aflukke ved kontoret/medarbejderrum. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Morsø Kommune.

Affald sorteres i de lovpligtige 10 affaldstyper.

De ti typer af affald er:

Der er ingen bagatelgrænse for sorteringen.

Affaldet fra bedriften sorteres i de 10 fraktioner og fyldes i affaldscontainere. Affaldscontainerne tømmes via den kommunale ordning eller køres på genbrusstation.

Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-spærepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicerum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald som kanyler, flasker og knive opsamles i gule spande fra Marius Petersen, som også afhenter dem ved behov. Der forefindes ikke medicinrester på ejendommen.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads.

Døde dyr samles på opsamlingsplads, indtil afhentning af DAKA. Opsamlingspladsen er indrettet på spalter med kadaverkappe ved gyllebeholder.

Det vurderes, at håndteringen af affald og restprodukter sker på forsvarlig vis, og at projektet ikke har påvirkninger på omgivelserne.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

Der forekommer sjældent driftsforstyrrelser, som vil kunne medføre forøget forurening. De alvorligste uheld på landbrugsejendomme forekommer i forbindelse med udslip af gylle, olier, kemikalier (syre, pesticider og rengøringsmidler) ved strømsvigt eller ved brand.

Minimering af forurening:

Gyllepumpning

Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening. For at undgå uheld sker gyllepumpning under opsyn. Der er ingen fastmonteret pumpe på gylletank. Gylle pumpes til gyllevogn via en pumpe monteret på gyllevognen. Hvis vognen løber fuld vil overskydende gylle løbe retur til gylletanken.

Gylleudslip

Hvis gylletankene skulle springe læk vil gyllen løbe ned over marken mod nordøst på grund af terrænets hældning. Et evt. gylleudslip vil derfor hurtig blive opdaget og gyllen vil blive stoppet med grøft eller anden blokering på marken inden det når vandløbet.

Brand

På ejendommen er der slukningsmateriel til mindre brande. Ved større brand tilkaldes brandvæsenet.

Strømsvigt

Ved strømsvigt tilsendes alarmer til mobil. Ejendommen vil indsætte nødgenerator.

Olieudslip

Olietanken står på fast bund uden afløb. Der er altid opsugende materiale i nærheden som kan benyttes hvis uheldet er ude.

Kemikalier

Kemikalierne opbevares i et aflåst lukke uden mulighed for udløb. Der er derfor ikke mulighed for en forurening ved udslip.

Minimering af gene:

Ejendommen har en beredskabsplan for ejendommen. Beredskabsplan vil blive fulgt i forbindelse med uheld.

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelig forholdsregler i tilfælde af uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af uheld og for at mindske risikoen for uheld.

Bedst tilgængelige teknik (BAT) – med henblik på reduktion af ammoniakemission

BAT-kravet er i ansøgningen er regnet efter de ammoniakemissionsværdier som er fastlagt i nyeste bekendtgørelse.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5926	508	6435
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5926	508	6435
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Ejendommen lever op til gældende BAT krav.

Der godkendes et nyt område på 120 m² med dybstrøelse som lever op til gældende BAT-krav og de eksisterende stalde overholder ligeledes gældende BAT-krav.

Fravalg af BAT-virkemidler

Fast overdækning

Der er ikke valgt fast overdækning af gylletankene på ejendommen. Overdækning af gylletanke er fravalgt, da de årlige omkostninger til overdækning overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, jf. Teknologibladet ”Fast overdækning af gyllebeholder”.

Gylleforsuring

Gylleforsuring er fravalgt, da stalden ikke er etableret til gylleforsuring. Desuden er der lavet en forhåndsftale med et kommende biogasanlæg. Ved en fremtidig levering til biogas kan gyllen ikke forsures.

Vurdering

På baggrund af ovenstående og muligheden i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §26 stk. 5, vurderes det at projektet lever op til lovgivningens krav.

BAT – fodringsstrategi

Ansøgers redegørelse:

- Ensilage opbevares i plansiloer med opsamling af overfladevand, hvorved risikoen for forurening af det omkringliggende miljø mindskes. Endvidere reduceres foderspild og foderet holdes renere til fordel for dyrenes velfærd.
- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning

- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Det vurderes, at fodring på husdyrbruget lever op til BAT.

BAT- management

Se under afsnittet med egenkontrol

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT-kravet til management

Opbevaring og håndtering af husdyrgødningen

- Dybstrøelses opbevares på møddingsplads inden udkørsel/afhentning.
- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniakemission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen i de eksisterende tanke, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at de eksisterende tanke hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT-kravet for opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af Husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at:

- Udarbejde mark- og gødningsplaner
- At ikke udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage
- Anvende lovlige udbringningsmetoder
- Nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 m fra sårbare naturområder.
- Nedfælde fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- Overholde harmonikrav (kg N og P pr. ha)
- Etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform
- Ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende areal beliggende tættere end 20 m fra overfladevand (sø og vandløb)
- Der skal være en 3 m ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb

Egenkontrol/management

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi

- Der bliver løbende installeret LED-belysning i staldene ved udskiftning af belysning.
- Der er etableret natbelysning.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Genindvinding af varme fra mælken til opvarmning af stuehus

Vand

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Kølevandet fra mælkekøleren benyttes til drikkevand til køerne

Management

- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Alt affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med gylle, brand mv. er beskrevet.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af energi og indkøbt foder.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften.
- Produktionsapparatet vedligeholdes jævnligt og der laves eftersyn 1 gang årligt.
- Gylletankene er tilmeldt 10 års beholderkontrol og de efterses årligt for revner og skader.
- Under den daglige arbejdsgang holdes der jævnligt øje med maskiners og installationers tilstand så der kan gribes ind før der sker uheld der kan være til skade for miljøet eller omgivelserne.

Beredskabsplan:

Ejendommen har en beredskabsplan, hvor anvisninger ved uheld er angivet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning og udbring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Alternative løsninger

De alternative løsninger der foreligger er som at fortsætte som hidtil.

Tiltag ved ophør

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil stalde, gødnings- og siloer blive tømt og rengjort.

Det vurderes, at dette vil være tilstrækkeligt til at undgå forureningsfare.

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Mosevej 2 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses. Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der er ikke særlige forhold ved beliggenheden af Mosevej 2 som betyder at der skal udvises særlig forsigtighed. Særlige forhold kunne f.eks. være beliggenhed i umiddelbar nærhed til sygehus/institutioner ol. Der er i tidligere afsnit gjort rede for, at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at husdyrbruget på Mosevej 2 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Samlet vurdering af konsekvensrapporten

Vi vurderer, at der kan meddeles tilladelse til husdyrbruget, da det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet. Husdyrbruget opfylder det gældende beskyttelsesniveau for ammoniak og lugt og vurderes ikke at påvirke omgivelser på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ligeledes mener vi ikke at det ansøgte har negativ påvirkning af følgende:

1. Befolkningen og menneskers sundhed
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1 og kategori 2 natur, samt bilag IV arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.

Materialet indeholder supplerende oplysning til bekendtgørelsens Bilag 1 A-D og er udarbejdet af Natur og Miljørådgiver, Rikke Ilsøe Mogensen, Vestjysk